No. 42. 1833

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag den 17 en 18 Februarij.

Nog eene Waarschuwing.

VAN PALAMEDES is gezegd, dat hij in HOMERUS eenen even grooten vijand heeft gehad, dan in ULIJSSES, omdat, gelijk de laatste hem verdacht gemaakt en ten val gebragt heeft, de eerste, ter liefde van den laatsten, zich niet verwaardigd heeft iets tot zijnen lof te zeggen. Ditzelfde, gewijzigd naar tijden en personen, is nog heden toepasselijk op elk, die in hooge staatsposten geplaatst, met loffelijken ijver zich kwijt, om gewigtige ontwerpen tot stand te brengen. Wanneer hij door kwaadwilligheid of door onbedachtzaamheid, of wel door beide te gelijk, in verdenking wordt gebragt, dan is ieder zijn vijand, die, openlijk zich uitgevende eenigen invloed te willen oefenen op de publieke meening, zijne verdiensten met stilzwijgen voorbijgaat. De verdienstelijke staatsmannen, aan wie in deze oogenblikken, onder de leiding van onzen geëerbiedigden Koning, de moeijelijke taak is opgedragen, om de onafhankelijkheid en de welvaart van *Oud-Nederland* tegen list en geweld te verdedigen, zijn boven den lof, gelijk boven de berisping van vlugtige dagbladen verheven. Eenmaal zal eene meer achtbare pen, die der Geschiedenis, in duurzaam schrift hunne namen, naast, en misschien boven die der HEINSIUSSEN, FAGELS en VAN DER SPIEGELS aan de onsterfelijkheid wijden. Maar, het bloed kookt ons van verontwaardiging en verbiedt ons het stilzwijgen te bewaren, wanneer wij onder den schijn van betere gevoelens, pogingen zien aanwenden om hunne bemoeijingen verdacht te maken; bij

Het wispelturig volk, dat veel te los van hoofd,
Genoten dienst vergeet en 't ergste liefst gelooft.

Er openbaart zich een nieuwe trek van arglistigheid onzer vijanden, waartegen wij ons haasten onzen lezeren behoedzaamheid aan te raden. Zij die, onder de beleefdste betuigingen, misschien wel niet onzen geheelen ondergang, maar voor 't minst onze vernedering beoogen, hebben tot hiertoe altijd getracht om ons af te leiden van het ware oogpunt, waaruit wij het onvervuld blijven van den wensch naar een eerlijken vrede beschouwen moeten. Eerst heeft men daartoe getracht verwijdering te doen ontstaan tusschen den Koning en de natie. Wat gelooft een volk al niet, dacht men, 't welk door knellende lasten gedrukt wordt. De hoofdigheid van WILLEM, zeide men, — want zelfs de welvoegelijkheid en de eerbied aan het Hoofd van eenen Staat verschuldigd, werden opzettelijk ter zijde gesteld, om, ware het mogelijk, zoowel minachting als verdenking te doen ontstaan — de hoofdigheid van WILLEM, die de belangen der natie aan die van zijn Huis opoffert, is de eenige hinderpaal tegen eenen eervollen vrede. Het was vruchteloos. Het geld bleef stroomen naar de schatkist, gelijk de manschappen naar het leger. Niet door ijdelen klank van woorden, maar door daden riep, als 't ware, de natie den Koning toe: „Ga voort, Vader WILLEM, op den ingeslagen weg. Ga voort, „wij steunen op uwe wijsheid en op de regtschapenheid uwer staats„mannen. Wij steunen op u, en gij kunt rekenen op ons.” Thans, nu die poging om ons te misleiden gestuit is op onze trouw aan den Koning en de bezadigdheid van onze natie, slaat men een anderen weg in. Nu zal het de Nederlandsche Gevolmagtigde te *Londen* zijn, die de hinderpaal is tegen eene eindelijke schikking.

Wij gelooven gaarne, dat een doorslepen en eedbreukige TALLEYRAND met innigen spijt een eerlijken Hollander tegenover zich ziet, die ook de geheimen des staatkunde weet te ontdekken en hare listen op te sporen; wij gelooven gaarne, dat een GREY een onverzoenlijken haat koesteren moet tegen den man, die, in eenen enkelen openbaar gemaakten brief, (1) de eerlooze handelwijze van het hoofd des Britschen Ministeries, zoo fijn maar treffend, ten eeuwigen dage voor de nakomelingschap gebrandmerkt heeft; wij kunnen zelfs gelooven, dat, met meer onderwerping aan de onregtvaardige eischen der Revolutionaire Mogendheden, met minder eerlijkheid in onzen Gevolmagtigde te *Londen*, met minder ijver voor de belangen van zijn Koning en zijn Vaderland, wij misschien de eindpaal reeds zouden bereikt hebben van de *onzekerheid*, waarin wij ons bevinden: maar juist omdat wij dit alles gelooven, achten wij den man hoog, die eenmaal als Gezant te *Konstantinopel* magtige Mogendheden aan zich verpligtte en thans de eer van den Nederlandschen naam zoo krachtdadig handhaaft. Zijn naam zal in den rij der Nederlandsche Staatshelden eene eervolle plaats beslaan. Een eindpaal aan onze onzekerheid, onberaden en ten koste van wat het zij, daargesteld, kon wel eens een eindpaal worden van onze nationale kracht en welvaart. Bij de geboorte van onzen Staat in den jare 1579, toen zich ons land in eenen toestand bevond, nog veel knellender dan de onze, lieten de Algemeene Staten een legpenning slaan, met het opschrift: *praestat pugnare pro patria, quam simulata pace decipi*, d. i. *het is beter voor het vaderland te strijden, dan zich door een schijnvrede te laten misleiden.* Met die wijsheid en dien moed zijn onze vaderen groot geworden, ofschoon zij anders verre af waren van oorlogzuchtig te wezen Spiegelen wij ons aan hun voorbeeld, maar leeren wij tevens uit de vroegere lotgevallen van ons vaderland, welke jammeren kunnen voortkomen door wantrouwen in 's lands Regering en onbewezene vermoedens tegen verdienstelijke staatsmannen. Bij de oneindige vermenigvuldiging der dagbladen, zijn dagelijks honderden pennen in beweging, om onbedachtzaam neder te schrijven, wat de hartstogten gaande maken of de leeslust prikkelen kan. Mogt de bezadigdheid van het Nederlandsche karakter zich, noch bij het schrijven, noch bij het lezen van hunne kolommen verloochenen. Mogt elk Nederlander met vertrouwen op de Voorzienigheid, met vertrouwen op de wijsheid des Konings, met vertrouwen op de braafheid en de kunde van hen, aan wie de leiding van 's lands buitenlandsche belangen is toevertrouwd, ieder in zijnen kring zijnen burgerpligt betrachten met trouw en ijver en opregte liefde voor zijnen Koning en zijn Vaderland!

(1) Deze meesterlijke Brief van den BARON VAN ZUYLEN VAN NYEVELT, welke inderdaad eene historische belangrijkheid bezit, is gedagteekend Londen 14 Nov. 1832 en te vinden in de *Staats-Courant* van 19 December 1832

LATERE BERIGTEN DER COURANT,
van Zaturdag 16 *Februarij*,
behelzende de laatste *Fransche* en *Belgische* Nieuwstijdingen, benevens de *Fransche Beursprijzen* van den volgenden dag.

BELGIE.

BRUSSEL, den 15den Februarij.

Het ontwerp voor de uitgifte van 15 millioenen aan schatkistbons, is gisteren bij definitieve stemming, door de afgevaardigden met 74 stemmen tegen 2, zijnde die der heeren *Seron* en *Robaulx* aangenomen; 4 leden hebben zich onthouden hunne stem uit te brengen. Aan de orde was vervolgens het aanhooren van rapporten op petitien, onder welke in de eerste plaats voorkwam, die van een aantal ingezetenen uit de Vlaanderen, verlangende, dat de generaal *Niellon* in zijn kommandement over die provincien behouden blijve. De commissie met het onderzoek dezer petitien belast, stelde de orde van den dag voor, op grond dat bij de constitutie aan den koning de uitvoerende magt en het regt van benoeming in het krijgswezen was toegekend. In weerwil van de gegrondheid dezer redenen, welke door den minister *Lebeau*, die de handelwijs van het gouvernement in deze zocht te verdedigen, nog nader werden betoogd, verlangden sommige leden, als de heeren *Vergauwen*, *Desmet*, *Levae* en *H. de Brouckere*, dat de petitien naar den minister van oorlog werden verzonden. De kamer kwam echter tot geene beslissing, daar er besloten werd de discussie hierover in de volgende zitting voort te zetten. Het is echter wel reeds genoegzaam zeker, dat deze verzoekschriften voor den generaal *Niellon* door de meerderheid ter zijde zullen gelegd worden.

— De senaat heeft zich gisteren met het aanhooren van rapporten op petitien bezig gehouden en voorts eene commissie benoemd tot onderzoek van het ontwerp op de schatkistbons.

— Men heeft hier het berigt ontvangen, dat de [illegible] *vorst* bij het hof van Beijeren niet officieel is [illegible] geworden. Tot reden wordt opgegeven, dat de koning van Beijeren, als lid van het duitsch bondgenootschap, en geen ander gebied daar buiten hebbende, met Belgie geen officiele relatien kan aanknoopen, zoo lang hetzelve door de bondsvergadering niet erkend is geworden. Sommige onzer bladen beweren, om toch nog eenige andere reden

te vinden, dat het beijersch hof daarmede zijne gevoeligheid zou hebben aan den dag willen leggen, nithoofde de keus voor den belgischen troon in der tijd niet op prins *Otto* was gevallen.

— Volgens een gerucht, 't welk door een dagblad dezer stad is versterkt geworden, zou er aan eene aanstaande opheffing van den staat van beleg der stad Gent worden gedacht. Welligt heeft daartoe aanleiding gegeven, dat het hoog militair-geregtshof heden over de competentie van den krijgsraad te velde in de zaak van den *Messager de Gand* uitspraak moest doen, en men van meening is dat na die uitspraak, even als te Antwerpen, na de vrijstelling van *van der Schrieck* en zijner medebeschuldigden, de opheffing van den staat van beleg zou volgen. De pleidooijen voor het hoog militair geregtshof zijn intusschen tot over acht dagen uitgesteld.

— Een der drie vaartuigen, die gisteren werden aangekondigd naar Antwerpen op te varen, zijnde *de prins Metternich*, bevindt zich, volgens het Antwerpsch Handelsblad, nog ter hoogte van Lillo. De kapitein van dit vaartuig zou zich te Vlissingen hebben moeten verbinden tot het betalen van den opgelegden tol, en daartoe eene opgave zijner lading hebben moeten doen; hij had echter het regt nog niet betaald, maar voor de betaling borg moeten stellen.

Volgens hetzelfde blad, zou het den belgischen loodsen niet meer vergund zijn, de naar zee gaande schepen verder dan tot Lillo te geleiden; aldaar zouden de vaartuigen genoodzaakt zijn hollandsche loodsen tot aan Vlissingen aan boord te nemen, en even zoo, omgekeerd, voor de schepen die de Schelde op wilden varen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13den Februarij.

De kamer van afgevaardigden heeft gisteren na eene vrij levendige discussie, het ontwerp van wet, waarbij het budget van 1830 geregeld wordt, nagenoeg geheel aangenomen, en ook het voorschot aan de planters van St. Domingo gegeven, onder de uitgaven gelikwideerd, daarbij echter te kennen gevende, dat zulks uithoofde van de omstandigheden geschiedde en dat men die uitgave, even als de commissie voor zeer onregelmatig hield. De heer *Berryer* heeft bij wijze van amendement voorgesteld, om ook de drie of viermaal honderdduizend franken, die gedurende de revolutie-dagen aan de bezetting der hoofdstad werden rondgedeeld, op dezelfde wijze te likwideren, doch zulks is door eene groote meerderheid verworpen. De vraag zal nu zijn, of men gelegenheid zal vinden deze belangrijke som op de goederen van den toenmaligen minister van finantien, den heer de *Montbel*, te verhalen. Voorts heeft in de zitting van gisteren eene nog heviger discussie plaats gehad over de mededeeling der diplomatieke bescheiden, rakende de onderhandelingen over den Griekschen staat, welke door eenige leden der oppositie dringend werd gevorderd, doch door den minister van buitenlandsche zaken slechts schoorvoetende toegestaan.

— Het ministerie heeft gelast dat heden, de verjaardag der vermoording van den hertog *van Berry*, in geene der kerken der hoofdstad eenige lijkdienst zoude gevierd worden.

— De ministeriële dagbladen kondigen aan, dat de minister van oorlog thans nagenoeg geheel hersteld is en morgen voor het eerst zal uitgaan, zoodat de kamer der pairs op den 15den dezer de beraadslaging over de wet omtrent den staat van beleg zal kunnen aanvangen.

— Volgens den *Courrier Français* worden de onderhandelingen over een traktaat van koophandel, of liever over eenige schikkingen welke den handel betreffen, tusschen Frankrijk en Belgie met ijver voortgezet. Aan den Belgischen gezant zijn de heeren *Corbisier* en *Lecocq* toegevoegd, waarschijnlijk om dezen diplomaat de noodige inlichtingen omtrent de ware belangen van zijn vaderland te geven, en zoo mogelijk voor onderscheidene voorwerpen eene vermindering van regten te verkrijgen, die den uitvoer der Belgische voortbrengselen zoude begunstigen. Hetzelfde dagblad meent echter dat dit ontwerp, hoe gewenscht ook deszels uitvoering zij, in de kamer van afgevaardigden eenen bedenkelijken tegenstand zoude vinden, en schrijft zulks aan den te veel vermogenden invloed der grondeigenaren toe; hoezeer men zich herinneren kan, dat de handel en fabrijkstand reeds voor twee jaren, door middel van petitien, tegen een dergelijk voorstel hare klagten deden hooren, en dat bepaaldelijk de Noordelijke departementen tegen de geheele inlijving van Belgie geprotesteerd hebben, om de zeer nadeelige concurrentie, welke voor hunne nijverheid daaruit zoude ontstaan.

— Volgens bijzondere berigten zoude een fransch koopvaardijschip op den 5den dezer in de haven van Alicante aan zeer grove beleedigingen zijn blootgesteld geweest, en had de consul te vergeefsch bij de plaatselijke autoriteiten op genoegdoening aangedrongen.

— De berigten uit de departementen hangen een droevig tafereel op van de verwoestingen, die door de overstrooming van onderscheidene rivieren zijn aangerigt. De Saone en de Dordogne zijn onder anderen door plasregens tot eene ontzettende hoogte gezwollen. Op de rivier van Bordeaux is voor eenige dagen een stoomvaartuig gesprongen, waarbij een aantal menschen het leven zouden hebben verloren.

— De fondsen waren heden (13 *Februarij*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 103,50; op tijd 103,75; de 3 pCt. kont. 77; op tijd 77,30; Nap. renten kont. 88,10; op tijd 88,30; Sp. perpet. op tijd 64.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den Februarij.

Bij gelegenheid der bevordering van den heer *Momma*, tot Kapitein bij de eerste afdeeling mobiele Noord-Hollandsche schutterij, heeft deze verklaard, ten nutte van het vaderland, van het genot van alle traktement, aan dien rang verbonden, even als hij vroeger gedaan heeft, af te zien, en daarmede te zullen voortgaan, zoo lang dat vaderland, ten gevolge van eenen onwettigen opstand, zijne diensten noodig heeft.

— Het reeds vroeger verspreidde gerucht, dat eerstdaags de verlofgevingen wederom staan te eindigen, bevestigt zich van alle kanten. Het tijdstip echter, wanneer zij eindigen zullen, schijnt nog niet vast bepaald te zijn. Indien zij tot half Maart voortduren, is in het staken der verlofgevingen niets ongewoons gelegen; want met 1 April moeten voor de jaarlijksche bij alle korpsen gebruikelijke groote voorjaars-inspectie, welke ook het betrekken van kampementen voorafgaat, alle manschappen bij hunne korpsen aanwezig zijn. Men houdt het voorts voor niet onwaarschijnlijk, dat, na afloop van genoemde voorjaars-inspectie, de verlofgevingen dadelijk wederom beginnen zullen, tenzij onvoorziene gebeurtenissen zulks mogten verhinderen.

— Uit Vlissingen schrijft men van den 12den. Den 9den dezer is alhier ter reede gekomen: het schip *Principe Metternich*, kap. *Christophoro Milatovish*, van Triest naar Antwerpen gedestineerd, met stukgoederen.

Heden ligt een groot driemastschip, waarvan de naam nog onbekend is, voor gaats ten anker, komende mede van Triest. (Dit laatste schip, in het opkomen geene vlag vertoonende, schijnt te Vlissingen tot het vermoeden aanleiding te hebben gegeven, dat het de voorlooper eener gecombineerde Engelsch-Fransche vloot kon zijn, komende om de Schelde-vaart met geweld vrij te maken, en er alzoo kortstondig groot alarm verwekt te hebben. Naar men verneemt zijn de randsels gepakt geweest.)

— Door het belgische dagblad *l'Industrie* wordt de tegenwoordige gesteldheid der Europesche aangelegenheden in 't algemeen, en meer bijzonder met toepassing op Belgie, in dezer voege beschouwt:

» Hoe staan de zaken? wat voor nieuws is er? vraagt men dagelijks sedert die glorieuse Antwerpsche expeditie, welke door eene koninklijke mond aangekondigd werd, als een eind moetende stellen aan al de opofferingen en den kommer van Belgie. Hoedanig is onze nieuwe toestand ten aanzien van Holland? Welke beschikkingen hebben de groote mogendheden onderling genomen? Welken uitslag hebben die gemeenschappelijke inzigten gehad, tot bevestiging van *Leopolds* troon, tot onderwerping van koning *Willem* door middel van geweld, en tot de bevrediging van Europa? Dit zijn de groote ons gedane beloften bij de opening der kamers geweest, uit welker naam men een nieuw bewijs van ons geduld en onderwerping van ons afgevorderd heeft. Onderzoeken wij nogmaals de aanspraak, die het gouvernement op 's volks vertrouwen heeft verkregen.

» Wat Antwerps citadel aangaat, het moet gezegd worden, de koninklijke belofte is vervuld geworden; Frankrijk wenscht zich geluk over zijne heldendaad, en Engeland juicht zich zelven toe, dat het heeft kunnen doen vernielen door het gezwets van *Lodewijks Philips*, wat *Napoleon's* krijgszuchtig genie had opgerigt. Gelijk *Lodewijk XIV* zeide: » Daar zijn geen Pyreneën meer," zoo kan *Willem IV* zeggen: » er zijn geene bolwerken op de Schelde meer." Het is eene deur te meer om in Frankrijk te komen; 't zijn zulke goede buren, die Engelschen, dat zij niet willen dat er slagboomen tusschen hen en hunne bondgenooten bestaan! Onze vermogende vrienden zijn dan te vreden, ieder in zijne eigene staatkunde. Wij voor ons houden de *schelpen* over. En zóó is 't gelegen met de Antwerpsche expeditie.

» Maar wanneer zal nu de algeheele uitvoering van het traktaat van 15 November volgen? Waar zijn de elementen die tot deze uitvoering moeten medewerken? Wat is er geworden van de overeenstemming der mogendheden, zoo het heette in dit tractaat bewilligende?

» Rusland, betere gelegenheid afwachtende, heeft, terwijl de Franschen hun kruid op de musschen verschoten, zijnen invloed en zijne wapenen op de oevers van den Bosphorus uitgebreid en houdt Turkye en Egypte onder zijn min of meer erkende heerschappij; het speelt, in die streken met der daad de rol, welke Frankrijk, door Engeland aangeblazen, hier onder het masker spelt; en met den eenen voet in de Zwarte en den anderen in de Oost-zee, laat de Russische kolossus zijne stem te 's Hage, Berlijn en Weenen hooren, om dijken tegen den revolutionairen stroom op te werpen.

» Oostenrijk, 't welk men ons voorstelde als er belang bij hebbende om in een drievoudig verbond tegen de staatkunde van den autocraat te treden, had zich aan die staatkunde reeds aangesloten, alvorens er aan de nieuwe complicatie der Europesche belangen, door de Oostersche aangelegenheden ontstaan, gedacht werd. Zijne legers bezetten overigens nog altijd de Anconasche Marken en wachten het teeken slechts, om, in overeenstemming met het pauselijke bewind, uit de Romeinsche Staten een handvol Franschen te drijven, die zich daar als op eenen verloren post bevinden.

» Pruissen wacht met den helm op het hoofd en de lans bij den voet de oplossing van het nieuwe aan de conferentie aangeboden, door Holland opgemaakt en door de Noordsche mogendheden goedgekeurd thema. Wat de 24 artikelen aangaat, er wordt zooveel aangedacht als of ze nooit bestaan hadden.

» Frankrijk en Engeland blijven dan nog over, die nog steeds den

schijn behouden van het machiavelistisch stelsel, waardoor alle banden der maatschappelijke orde van een gerukt worden, te willen voortzetten; zij beginnen echter het onvermogen hunner pogingen tegen den krachtig uitgedrukten wil te erkennen, en men zou veeleer gelooven, dat zij op middelen bedacht zijn, om uit die door hen zelven te weeg gebragte verwarring te geraken, dan stadig aan de vervulling van het revolutie-werk te denken. De rede des konings van Engeland bij de opening van het parlement, een kond verhaal van het verledene behelzende, die voorts niets stelligs behelst over de buitenlandsche staatkunde, die jammerklagten slaakt over de onlusten in Ierland; het beginsel der volks-souvereiniteit, zoo als het, bij ons door de gebeurtenissen van 1830 aangenomen is, bedreigt; de ontevredenheid welke deze redevoering bij whigs en tories heeft verwekt, de protestatien waartoe dezelve hebben aanleiding gegeven; is dit alles liggen kenteekenen eener aanstaande wending in de staatkunde van het kabinet van St. James. Voegt men bij deze opmerkingen het stilzwijgen, ten aanzien der gebeurtenissen bewaard, die de opmerkzaamheid getrokken hebben op hetgeen Rusland, bemiddelaar geworden tusschen *Ibrahim*-pacha en den sultan, vermag; al hetgeen de engelsche handel van deze bemiddeling of liever dictatuurschap, onverdeeld en zonder mededinging, te duchten heeft, dan zal men gevoelen dat het oogenblik welligt gekomen is, waarop de kabinetten eene opregte verklaring moeten doen aangaande de wijze, waarop de tractaten, die volken en koningen verbinden, beschouwd moeten worden.

Ziedaar hoe wij er mede staan; ziedaar hoe 't met het Europeesch vraagstuk gelegen zij, behalve met Spanje dat nog met de factiezuchtige partij zijner geestelijkheid worstelt, en Portugal, ten prooi steeds aan eenen zoogenaamd legitimistischen oorlog, welke door de revolutionnaire partij steeds aangestookt wordt. Vrij zij het onzen optimisten vergund in dit alles de grondstoffen voor eenen aanstaanden vrede en het einde van de ellende der volken te zien; wij voor ons, met zulk een forsch geloof niet begaafd, en die weinig vertrouwen hebben in de voorspellingen onzer staatkundige sybillen, zouden te vergeefs ons-zelven zoeken te misleiden: de oorlog of de hongersnood staat voor onze deur; de oorlog, zoo wij de uitvoering der 24 artikelen willen verkrijgen; de hongersnood zoo wij op eenige der betwiste punten toegeven. 't Is te vermoeden, dat onze staatsmannen beide rampen te gelijk over ons zullen brengen, zoo zij nog langer den thans ingeslagen weg maar meer of min blijven houden, met het volk af te persen en het land aan Frankrijk's wil over te leveren."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den Februarij.

Het tractaat van koophandeld, hetwelk tusschen Beijeren en Wurtemberg ter eenre en Pruissen ter andere zijde op het punt stond van gesloten te worden, heeft onverwacht een belangrijken tegenstand in de zitting der Wurtembergsche kamers gevonden, alwaar de gedeputeerde *Zais* eene motie heeft gedaan om de onderhandelingen te stuiten, daar zij eene strekking tot groot nadeel voor Wurtemberg schenen te hebben. Om het gewigt der zaak vergunde de kamer de oogenblikkelijke lezing van het voorstel, besloot het te doen drukken en het eene speciale daarvoor te benoemen commissie van onderzoek in handen te stellen.

— De kamer der Magnaten, of de eerste kamer van Hongarije, heeft zich met de onlangs door de tweede kamer, of die der gedeputeerden, gedane voorstellen, om voortaan de zitting van den Rijksdag te Pesth te houden, de wederzijdsche mededeelingen in de hongaarsche taal te doen en een dagregister in die taal bij de kamer der Magnaten aan te leggen, vereenigd. De bisschop *de Waitzen*, graaf *Nadasky*, die namens de commissie uit de eerste kamer, welke deze boodschap kwam overbrengen, het woord deed, is met bijzondere toejuiching aangehoord.

— Te Gu erstein, bij Urach, in het koningrijk Wurtenberg, is den laatsten der vorige maand, bij een sterken noordwesten wind, kort na het vallen van veel sneeuw eene vlakte van eenige honderd morgen lands door eene groote menigte van zwarte en bruine wormen, *cantharis jusca*, bedekt geworden. Eene menigte daarvan verborg zich oogenblikkelijk in de sneeuw, maar ook een groot gedeelte bleef op de witte vlakte liggen en was eenige dagen daarna nog in leven. Sedert dien tijd heeft zich daarbij een ontzettend aantal zeer groote rupsen van drieërlei huishouding gevoegd, vermengd met spinnekoppen en torren van allerlei soort. Bij dit vreemde verschijnsel was de grond nog geheel bevrozen, zoo dat er geene waarschijnlijkheid bestaat, dat deze insecten uit den grond opgekomen kunnen zijn; evenmin is het te denken, dat zij door den wind, zijn aangevoerd.

— De baron *de Stürmer*, gevolmagtigd minister van Zijne Majesteit den keizer van Oostenrijk, is met de korvet *Abondanza* te Konstantinopel aangekomen. De oostenrijksche internuncius, baron *van Ottenfels*, die tot dusverre deze ambassade waarnam, zou, dacht men, over Smirna naar Europa terug keeren.

— Voorts heeft men bijzondere berigten uit Konstantinopel van den 10den der vorige maand, inhoudende dat *Ibrahim*-bassa in de omstreken van Konieh was gebleven, en aldaar het verwacht wordend bevel om naar de grenzen van Syrien terug te trekken, zoude afwachten; volgens de commissarissen met de onderhandeling der wapenschorsing in het Egyptisch leger belast waren, was er zeer veel hoop dat *Mehemed-Ali* op denzelfden grondslag zich tot eenen finalen vrede zoude verstaan. De overblijfselen der Turksche armee hadden zich voor een gedeelte weder verzameld; doch de grootste massa is door Klein-Azien verspreid en geeft zich aldaar aan roof en plundering over. Onder anderen was slechts weinige dagen geleden eene som van 300,000 piasters, die uit Smijrna naar de hoofdstad werd overgebragt in handen dezer benden gevallen, hetgeen de Porte op meer krachtdadige maatregelen van beveiliging had bedacht gemaakt. De aankomst van den Perzischen gezant en het gerucht, dat hij de Porte eenen dadelijken bijstand tegen *Mehemed-Ali* had aangeboden, had in den beginne veel opziens gewekt, doch al spoedig had men vernomen dat aan dit aanbod zeer bezwarende voorwaarden waren gehecht, daar namelijk de Koning van Persie den afstand van het Bassalik van Bagdad, den eeuwigen twistappel tusschen beide rijken, tot vergoeding zijner kosten vorderde. Indien de Sultan de materiele hulp mogt weigeren, had dezelfde gezant in last hem voor genoemde provincie eene vergoeding in geld aan te bieden, en men verzekert dat deze laatste voorslag zoo aannemelijk gemaakt is dat de Porte dezelve waarschijnlijk in overweging zoude nemen.

— De *Augsburger Zeitung* deelt uit Bucharest een berigt van den 20sten Januarij mede, volgens welke men aldaar eerstdaags een Russisch legerkorps van 25,000 man de vorstendommen meende te zien bezetten, waarschijnlijk om aan de bemiddeling tusschen de Porte en den Egyptischen onderkoning eenigen klem bij te zetten.

— Uit Weenen schrijft hetzelfde dagblad van den 5den dezer, dat het gerucht van een aanstaand kongres door groote Europesche mogendheden, dat te Berlijn, Aken of Frankfort zoude bijeenkomen, van allen grond was ontbloot; en dat de staat der onderhandelingen zoo verre scheen gevorderd, dat het Oostenrijksch gouvernement welligt binnen zeer korten tijd de genomene maatregelen tot versterking van het leger zoude schorsen.

— Eenige Duitsche dagbladen geven hoog op van eene uitvinding, welke onlangs te Plauen in Saxen zoude zijn gemaakt. Na eenen onvermoeiden arbeid van vier jaren, was het den uitvinder gelukt een werktuig zamen te stellen, dat, zonder hulp van paardenkracht, stoom of dergelijke, eene voortdurende beweging konde daarstellen. Aan zijne eerste proeve had hij de kracht van 36 paarden gegeven, en dezelve geschikt gemaakt om tot eene katoenspinnerij te Mylan te dienen. De geheele omvang besloeg niet meer dan eenige vierkante voeten, en de zamenstelling was zeer eenvoudig. Reeds had zich eene maatschappij gevormd, om, wanneer de uitvoering aan het doel mogt beantwoorden, dezelve ook elders toe te passen.

Letterkundig Berigt.

De eerste liefde van GUSTAAF ADOLPH, Koning van Zweden, Geschiedkundige Roman uit de eerste helft der zeventiende eeuw, door L. STORCH. Uit het Hoogduitsch, 2 deelen. Te Amsterdam bij JOHs. GUYKENS 1832. De prijs is . . . . ƒ 5,90.

Is 't het gebrekkige der Nederlandsche voortbrengselen, of is het eene boekverkoopers berekening, die ons onophoudelijk met eene menigte van romans en verhalen, van vreemden bodem op den onzen overgeplant, overstroomt? Indien men de innerlijke waarde dezer buitenlandsche producten in aanmerking neemt, dan zou zich onze letterkunde al in eenen zeer jammerlijken toestand moeten bevinden, om het eerste gedeelte dier tweeledige vraag bevestigend te kunnen beantwoorden. Trouwens de oorspronkelijke vruchten, hoezeer zeldzaam, zijn volkomen in staat om deze bezorgdheid elk voorwendsel te benemen, en er blijft ons dus niets dan de overtuiging, dat eenige boekhandelaren het zich tot eenen tak van speculatie maken, om aan eene zekere soort van lezers, die alles verslinden, of aan leesgezelschappen, waar meestal de meer of min uitlokkende titel over de aanneming van een boekwerk beslist, een bepaald getal exemplaren dezer weinig beteekenende waar af te leveren en zich voor 't overige weinig bekommeren, niet alleen of daarvan 't geringste nut of genoegen bij deze onvermoeide lezers zal achterblijven, maar veel minder nog, of zij niet soms de verpestende beginselen, die zoo ligtelijk in het kleed van een onderhoudend verhaal ingang vinden, hebben voortgeplant. Hoezeer dankbaar het goede erkennende dat door eenige vertalingen geleverd wordt, doet ons deze overtuiging, andere, die inderdaad eene gestrenge kritiek verdienen, zonder verschooning behandelen, en deze gewoonte, die wij als eene verpligting jegens het algemeen beschouwen, noodzaakt ons ook de alhier aangekondigde geschiedkundige roman onder de zeer middenmatige te rangschikken. Een der edelste en verhevenste karakters uit de nieuwere geschiedenis, den vorst aan wien wij Nederlanders, gelijk trouwens alle die in het genot eener godsdienstige vrijheid belang stellen, de duurste verpligting hebben, kan men toch niet zonder leedwezen tot den held van een eenvoudig liefdes-verhaal zien [illegible] dan vooral dit verhaal in niet minder dan [illegible] deelen, op eenen weinig [illegible] wordt, voorgezet, dan mogen wij tevens onze [illegible] verbergen, over de verblindheid van schrijver en [illegible] de eerste een bloemkrans voor het tweehonderd-jarig

lijkfeest van den grooten *Gustaaf Adolf* meende te vlechten, en waarvan de laatste niet heeft ingezien, hoe vermetel deze aanmatiging kan genoemd worden. Den uitgever zullen wij slechts daarbij herinneren, dat deze en dergelijke boekwerken, te regt of te onregt, lektuur van smaak geheeten, zich altijd door eene beknopte uitvoering aanprijzen, en hem voorts den welmeenenden wensch te kennen geven, dat hij veeleer, dan zich door de vertalings-speculatie te laten wegslepen, zijne krachten wijde aan de uitgave van meer belangrijke geschriften, zooals reeds onderscheidene zijne persen hebben verlaten.

Wetenschappelijk Berigt.

OVER HET GEBRUIK VAN KOREN IN ENGELAND.

Volgens *Macculloch*, schrijver van de *Dictionary of Commerce*, oogste men, onder de regering van *Hendrik VIII*, naauwelijks zoo veel tarwe, als voor de tafels der edelen benoodigd was; hunne bedienden en de mindere klassen moesten zich met rogge-, gerste- of haver-brood vergenoegen. In 1596 was het rogge- en gerste-brood het voornaamste voedsel zelfs van de rijkste familien in de zuidelijke graafschappen. Uit geschiedkundige schriften van reeds ver verwijderde tijden heeft men ook opgemerkt, dat in het jaar 1626, onder de regering van *Karel I*, het haverbrood, het gewone voedsel van het volk of der mindere klassen uitmaakte. Bij de omwenteling bedroeg de oogt van tarwe, in Engeland en in het land van Galles, ongeveer 1,750,000 quarters.

Voorname landhuishoudkundigen hebben voorgegeven, dat van het jaar 1758 afgerekend, de tarwe minder schaars begon te worden, en dat niet te min, nog niet de helft der bevolking zich met tarwe-brood voedde. Maar volgens de berekeningen van *Ch. Smith* wordt deze opgave tegengesproken, waaruit wel dagelijk blijkt, dat in dat tijdstip het grootste gedeelte der bevolking van Engeland dit brood tot voedsel gebruikte.

Sedert is echter de landbouw in Engeland zoo toegenomen, vooral in tarwe teelt, dat men rekent, dat de tarwe oogst sedert het jaar 1760, meer dan verdriedubbeld is, zoodat het brood van dit koren gemaakt, alsnu tot het voornaamste voedsel van alle klassen van menschen in Engeland verstrekt.

Vooruitzigt.

HEKAS DE LAPPER.

Ik ben verlicht! — weg al dat leer
En pik! —

JAN DES MEASTER.

Spreek van geen nedrig werk meer!

BROEDER.

Laat and'ren schoenen, kleêren maken!
De wereld rent vooruit — de knecht is thans Mijnheer;
Een fiksche held're kop begeert geen ambacht meer,
Maar ziet met edlen trots op els en garen neêr;
En wilt 't verheven brein met wijd wat grootscher zaken.
Juich Menschdom! in het schitt'rend licht,
Der Eeuw, het voorgeslacht heeft nooit iets goeds verrigt! . . .
Maar wij, — wij zullen 't beter maken.

(*Aanmerking op het bovenstaande.*)
Nu *moet* het wel in orde raken! — P.

LIEFDE GIFTEN voor den Vrijwilliger *Morre*, zijn linkerarm en regterhand bij de belegering van het Citadel verloren hebbende.

Bij de ondergeteekenden is voor opgemelden sedert gisteren weder ontvangen:

Uit de Spaarpot der Kinderen van den Heer *V. E.*	*f* 2,00.
R. te A.	» 4,00.
Van een oud-Militair uit Utrecht.	» 3,00.
Van S. uit Gorinchem.	» [illegible]
Uit Kampen, met het motto: *wie wie het lijden zend?* (*Van Marken*, het nut der tegenspoeden.)	» 5,00.
	f 14,00.
Bedrag der reeds opgegeven giften	» 294,27
Totaal.	*f* 308,77[?].

Breda, den 16den Februarij 1833.

BROESE & COMP.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, 15 Februarij 1833.

			gebl
NEDERLANDEN, Werkelijke schuld, 2½ pCt.	*f* 44 à 44¼		44¼
Uitgestelde schuld.	- 1 5/16 à 1 3/8		
Kansbiljetten.	- 17 à 17½		17⅞
Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.	- 75 à 75½		75¾
Idem idem, 3½ pCt.	- 59 à 59½		59¾
Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	- 95¾ à 96¼		96
Verplig. geldl. 1831 à 6 pCt.	- 99⅜ à 100¼		100
Nieuw idem 1832 à 5 pCt.	- 82¾ à 83½		83¾
Schatkistbiljetten, 6 pCt.	- 100 à 100½		100⅛
Handel-Maatschappij, 4½ pCt.	- 85 à 85½		85½
FRANKRIJK, Inschr. op 't Grootboek 3 pCt.	- 76½ à 77½		77¼
RUSLAND, Bij *Hope* en *Comp.*, 5 pCt.	- 95½ à 96¼		96
Bij dezelfde 1831, 5 pCt.	- 97½ à 98		97¾
SPANJE, Certific. Ardoin, 5 pCt.	- 59¾ à 60		59¾
Dezelfde, 3 pCt.	- [illegible] à 30		[illegible]
Uitgestelde schuld.	- 8½ à 9¼		9.

*** Getrouwd:

J. A. BROESE van *Kampen*, *Weduwenaar*,
en
F. TEN CATE.

HENGELO IN OVERIJSSEL, *den* 13den *Februarij* 1833.

Familie en Vrienden gelieven deze ook als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** *Breda*, *den* 14den *Februarij* 1833. Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe J. S. S. HAGENBERG, zeer geliefde Echtgenoot van den Majoor-Ingenieur

M. WITSENBORG.

PROGRAMMA

VAN HET VOCAAL-CONCERT DER VIER GEBROEDERS *SCHNITSLER*, Van *Rotterdam*, in den Schouwburg te *Breda*.

Op Dingsdag den 19 Februarij 1833, 's Avonds ten 6 ure.

I. AFDEELING.	II. AFDEELING.
1. Ouverture.	1. Harmonie.
2. Terzetto van *F. Paer.*	2. Terzetto van *Fioravanti.*
3. Quartetto van *Schubart.*	3. Duetto van *Tancredo* door *Rossini.*
4. Duetto der *Vestale* van *Spontini.*	4. Quartetto van *F. Paer.*
5. Quartetto van *Mozart.*	5. Gebed voor den Koning.
6. Symphonie.	6. Finale.

Prijs *f* 1, en voor Dames Entré 50 Cents.

De Kaarten zijn te bekomen aan het Locaal, en bij Mej. de Wed. GERS, op de groote Markt te *Breda*.

*** P. C. N. DE RUIJTER, te *Breda*, maakt en repareert alle soorten van FORTE-PIANO'S, welke van heden bij hem te bekomen zijn tot eenen civielen prijs, op de Haven, L. C 274, te *Breda*.

*** De Notaris DE BROSSON, residerende te *Etten*, Kanton *Oudenbosch*, zal, op Maandag den 25sten Februarij aanstaande, des avonds om zes ure, ten Huize en Herberge van MARTIN KOCX, in *den Vrachtwagen* te *Etten*, publiek te Koop presenteren:

Een HUIS, SCHUUR en ERVE, *de Kroon* genaamd, gemerkt Letter A, No. 11, staande en gelegen in het midden van het Dorp *Etten*, thans bewoond wordende door de Weduwe J. VAN RIEL, wegens deszelfs stand zeer geschikt tot het daarstellen van een Winkel, of tot het houden van een Logement of Herberg, welk laatste er thans in uitgeoefend wordt.

Benevens een HOF of MOESTUIN, en een perceel ZAAI- en HEILAND, beide in de Gemeente *Etten* gelegen.

*** Bij G. COHEN, op den Ganzenheuvel te *Nijmegen*, is te bekomen à 10 het 5e vervolg en à 60 cents de complete catalogus zijner LEESBIBLIOTHEEK, welke hij thans wederom met de laatst uitgekomene en beste werken in de Hollandsche, Fransche en Hoogduitsche talen vermeerderd heeft, en uit 2740 nommers bestaat. Voorts koopt en verkoopt hij oude Boeken in onderscheidene talen, Muzijk gedrukt, beschreven Papier, Couranten, Platen, enz.

*** Inteekening bij H. PALIER & ZOON, te *'s Hertogenbosch*, en bij de voornaamste Boekhandelaars in dit Rijk, op eene STATISTISCHE BESCHRIJVING der Provincie *Noord-Braband*, met eene algemeene KAART van dezelve, waarvan het berigt van Inteekening *gratis* is te bekomen, welk werk, in drie afdeelingen, slechts een Boekdeel uitmakende, in groot 4°. formaat zal worden uitgegeven; en daar hetzelve is zamengesteld door Mannen bijzonder met deze Provincie bekend, en welke daartoe van de meest voldoende en naauwkeurige Bouwstoffen gebruik hebben gemaakt, moet zulks de belangstelling algemeen maken, waartoe eene zindelijke uitvoering zal bijdragen. De Lijst der Inteekenaren wordt aan het hoofd des werks gedrukt.

De MILITAIRE SPECTATOR, No. 30.

Ziet het licht, en bevat de volgende zeer belangrijke stukken:

I. Taktiek, derzelver theorie en toepassing. (Vervolg en Slot van No. 29.) Het gebruik en het gedrag der drie Wapenen. II. Kavallerie Evolutie. (Ingezonden stukken.) Vervolg en Slot van No. 29. III. Het Kasteel van *Antwerpen*. II. Beschouwing der Citadel van *Antwerpen* en de Fransche werken van aanval, na de overgave, door een Nederlander, vroeger in dienst bij het Koninklijke Nederlandsche Leger, per brief aan zijne Militaire Vrienden medegedeeld.

In opgave men de Inteekening-Lijsten, op bovengemeld Tijdschrift, niet heeft teruggezonden, noodigen de Uitgevers de belanghebbenden uit, dit ohverwijld te doen, ten einde de afzending geregeld geschiede.

De Inteekening-prijs is *f* 2,25 de 10 Nommers, *franco* per Post.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.